

پیشخدمت خاصه ناصرالدین شاه

۷ آبان ۱۴۰۱ ساعت ۱۷:۲۷

پس از عزل محمدعلی شاه با توجه به صغر سن احمدشاه در ۲۶ تیر ۱۲۸۸ش به نیابت سلطنت وی برگزیده شد. عضدالملک از مخالفان جدی اعدام شیخ فضل‌الله نوری بود و پس از این واقعه دستور داد تا مراسم تعزیتی برای وی برپا دارند.

علیرضاخان قوانلو قاجار ملقب به عضدالملک فرزند موسی خان و از بستگان مهدعلیا در سال ۱۲۳۸ق متولد شد. از کودکی در دربار قاجاریه به غلام بچگی و پیشخدمتی مشغول بود. در سال ۱۲۷۵ زمانی که ناصرالدین شاه قصد برکناری میرزا آقاخان نوری، صدراعظم خود را داشت علیرضاخان به همراه چند تن دیگر از درباریان، میرزا آقاخان را از این واقعه آگاه کرد و شاه که متوجه این حرکت شده بود دستور تنبیه و اخراج وی را از دربار صادر کرد. در این میان مهدعلیا وساطت کرد و پس از چندی علیرضاخان به دربار بازگشت و در ۱۲۷۸ منصب خوانسالاری نیز برعهده وی نهاده شد. در سال ۱۲۸۴ق که سمت پیشخدمت خاصه را داشت شاه وی را مأمور کرد تا خشتهای طلای گنبد امام حسن عسگری را به سامرا حمل کند. پس از بازگشت از این مأموریت در ۱۲۸۵ ملقب به عضدالملک شد و به مهاداری ناصرالدین شاه نیز ارتقا یافت. عضدالملک در سفرهای عتبات و فرنگستان، شاه را همراهی کرد، در ۱۲۸۸ حکومت مازندران برعهده او قرار گرفت و در ۱۲۹۰ «ایلخان» ایل قاجار شد. از دیگر مناصب وی وزارت عدلیه بود که در سال ۱۳۰۴ق به آن منصوب شد، گرچه در این خصوص موفق نبود. در جریان واقعه تحریم تنباکو ناصرالدین شاه او را به عنوان واسطه خود برای مذاکره با روحانیون انتخاب کرد و به همین دلیل چندین بار با میرزا حسن آشتیانی ملاقات کرد و در دوره سلطنت مظفرالدین شاه منصبی نداشت اما سمت ایلخانی وی موجب می‌شد تا به عنوان ریش سفید دربار در مواقع حساس وارد عمل شود. چنانچه در دوره مهاجرت صغرای علما، برای صدور فرمان مشروطه از سوی شاه به عنوان واسطه برگزیده شد. پس از عزل محمدعلی شاه با توجه به صغر سن احمدشاه در ۲۶ تیر ۱۲۸۸ش به نیابت سلطنت وی برگزیده شد. عضدالملک از مخالفان جدی اعدام شیخ فضل‌الله نوری بود و پس از این واقعه دستور داد تا مراسم تعزیتی برای وی برپا دارند. علیرضاخان عضدالملک یک سال بیشتر در منصب نایب‌السلطنگی برقرار نماند و در شهریور ۱۲۸۹ش / رمضان ۱۳۲۸ق درگذشت.

کافه تاریخ
cafetari.kh.com

W. & D. DOWNEY

COPYRIGHT

آدرس مطلب :

<https://www.cafetariqh.com/news/48970/شاه-ناصرالدين-خاصه-پيشخدمت/>